

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně **Ing. M. Z. P.**, zastoupené advokátkou JUDr. Janou Toušovou, Ph.D., advokátní kancelář Klatovy, nám. Míru 64/I, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 9. 2002, č. j. 16 Ca 121/2002 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 25. 9. 2002, č. j. 16 Ca 121/2002 - 28 Krajský soud v Plzni potvrdil rozhodnutí žalované ze dne 3. 4. 2002, č. xxx, kterým žalovaná upravila navrhovatelce (žalobkyni) od 1. 12. 2000 starobní důchod podle ustanovení nařízení vlády č. 353/2000 Sb., o zvýšení důchodů v roce 2000, a dle Úmluvy mezi Československou republikou a Polskou republikou o sociálním pojištění (č. 261/1948 Sb.) na částku 5872 Kč měsíčně s odůvodněním, že starobní důchod navrhovatelky sestávající ze základní a procentní výměry podléhá podle uvedených předpisů úpravě v poměru doby získané na čs. území a úhrnu dob pojištění (zaměstnání) na území obou smluvních států, protože byla zaměstnána na území České republiky i Polské republiky (dále jen „dílčení“). Současně krajský soud rozhodl, že se účastníkům nepřiznává náhrada nákladů.

Ve svém rozhodnutí vycházel krajský soud z podaného opravného prostředku (dnes žaloby), vyjádření žalované, obsahu dávkového spisu vedeného žalovanou a napadeného

rozhodnutí. Protože po zhodnocení důkazů shledal krajský soud přezkoumávané rozhodnutí věcně správným a zákonu odpovídajícím, toto rozhodnutí potvrdil. Krajský soud v napadaném rozhodnutí rovněž zdůvodnil, proč se ani k námitkám žalobkyně nemohl zabývat jinými skutečnosti než obsahem žalobou napadaného rozhodnutí žalované shora.

Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně včas odvolání, o němž však Vrchní soud v Praze nerozhodl do 31. 12. 2002. Podle ustanovení § 129 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen s. ř. s., bylo řízení o jejím odvolání zastaveno dnem nabytí účinnosti zákona č. 150/2002 Sb. Účastník tohoto řízení mohl do 31. 1. 2003 podat proti rozhodnutí soudu o opravném prostředku kasační stížnost podle zákona č. 150/2002 Sb.

V podané kasační stížnosti žalobkyně namítá nezákonnost rozhodnutí Krajského soudu v Plzni spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Žalobkyně shledává rozpor žalobou napadaného rozhodnutí žalované, stejně jako jejích rozhodnutí dřívějších i jejího rozhodnutí žalovaného napadeného rozhodnutí s ustanovením obecně závazných předpisů a Úmluvy mezi Československou republikou a Polskou republikou o spolupráci na poli sociální politiky a správy ze dne 5. 4. 1948, č. 260/1948 Sb., konkrétně ve skutečnosti, že nebyla správně aplikována ustanovení § 6 zákona č. 183/1994 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1994 a v roce 1995, v platném znění, a čl. 14 uvedené úmluvy, když zvýšení důchodu o pevnou částku 420 Kč měsíčně jí bylo kráceno, ačkoliv mělo být poskytováno v plné výši a když nově by jí měla náležet částka 1310 Kč, nikoliv 1022 Kč krácena. V případě, že by tuto částku neměla vyplácet Česká republika, měl by tento stát učinit příslušné kroky vůči Polské republice tak, jak předvídá výše uvedená úmluva. Zajistit výplatu z polské strany není v možnostech navrhovatelky s ohledem na to, kdo je subjektem mezinárodní smlouvy, tj. státy a nikoliv jejich občané.

Ve vztahu k napadenému rozhodnutí žalované tak důvod nesouhlasu stěžovatelky s tímto rozhodnutím nespočívá v provedeném zvýšení procentní výměry starobního důchodu, ale v konečné výši stanoveného starobního důchodu. Pochybení pak spatřuje ve stanovení výchozí výše procentní výměry důchodu (k 1. 12. 2000, jakožto ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje). Současně stěžovatelka napadá stanovení výše výměry základní.

Žalovaná jako účastník řízení o kasační stížnosti projevil souhlas s rozhodnutím krajského soudu a ke kasační stížnosti nepodal vyjádření.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu a shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Soud má spisy za prokázané, že výše základní i procentní výměry důchodu stěžovatelky byly stanoveny rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze, vydaným dne 18. 7. 1989, kterým byl přiznán dílčí starobní důchod vypočtený podle počtu let jí odpracovaných v Polsku a Československu. Pro nárok na výši důchodu jí bylo započteno na koeficient 0,780133 v československém sociálním zabezpečení 9786 dní a v polském penzijním zaopatření 2758 dní. Důchod byl přiznán podle tehdy platných předpisů, konkrétně § 21 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení a podle čl. 14 Úmluvy o sociálním zabezpečení mezi Československou republikou a Polskou republikou – č. 261/1948 Sb. Součástí soudního spisu je i úplný spis dávkový, a tudíž není třeba dalšího dokazování navrhovaným spisem z řízení nalézacího. O věci pak rozhodoval soud příslušný.

Se správností tohoto původního rozhodnutí stěžovatelka vyjadřuje ve své kasační stížnosti výslovný souhlas.

Na základě zákona č. 183/1994 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1994 a v roce 1995, byl dílčí starobní důchod stěžovatelky navýšen jednak procentním zvýšením podle § 1 o 5%, jednak o pevnou částku 420 Kč (§ 6), v případě stěžovatelky však dílčenou na základě čl. 14 Úmluvy mezi Československou republikou a Polskou republikou o sociálním pojištění (č. 261/1948 Sb.), tedy v poměru doby získané na čs. území a úhrnu dob pojištění (zaměstnání) na území obou smluvních států, protože byla zaměstnána na území České republiky i Polské republiky. O tomto zvýšení důchodu byla stěžovatelka informována oznámením ze dne 23. února 1995. Obdobná situace nastala podle zákona č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995, kdy došlo ke zvýšení starobních důchodů o pevnou částku 680,- Kč při zrušení dříve přiznané pevné částky 420 Kč a pětiprocentnímu zvýšení důchodů bez pevné částky. V případě stěžovatelky byla pevná částka opět dílčena.

Od 1. ledna 1996 se pak na základě ustanovení § 99 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, výše důchodu přiznaného podle dosavadních předpisů platných před 1. lednem 1996 bez zvýšení o pevnou částku považuje za procentní výměru důchodu a zvýšení o pevnou částku se nadále považuje za základní výměru důchodu.

V dalších letech docházelo ke zvyšování důchodů na základě nařízení vlády č. 19/1996 Sb., 218/1996 Sb., 129/1997 Sb., 104/1998 Sb., 64/1999 Sb., a konečně 353/2000 Sb., vydávaných podle ustanovení § 67 odst. 10 zákona č. 155/1995 Sb. Zvyšování procentní výměry se přitom dělo vždy stanoveným procentem, zvyšování základní výměry pak vždy o pevnou částku (podle nařízení vlády č. 19/1996 Sb. o 240 Kč, nař. vl. č. 218/1996 Sb. o 140 Kč, nař. vl. č. 129/1997 Sb. o 200 Kč a nař. vl. č. 104/1998 Sb. o 50 Kč, podle nařízení vlády č. 64/1999 Sb. a 353/2000 Sb. se základní výměra nezvyšovala a v době vydání žalovaného rozhodnutí 1310 Kč. V případě stěžovatelky byla veškerá zvýšení základní výměry důchodu o pevnou částku dílčena postupem shora uvedeným, zvyšování procentní výměry důchodů dílčeno nebylo, neboť při procentickém zvyšování původně dílčené částky je toto dílčení zachováno pro celou zvýšenou částku.

Pokud jde o procentní výměru důchodu, není zřejmé, z čeho stěžovatelka usuzuje na nesprávnost rozhodnutí žalované a krajského soudu, jestliže s původním stanovením svého starobního důchodu, včetně jeho dílčení ve smyslu citované úmluvy vyjadřuje souhlas a veškerá následná zvyšování takto přiznané částky, později označené jako procentní výměra důchodu, se děla výhradně procentickým (poměrným) způsobem, zachovávajícím původní poměr dílčení.

K požadavku stěžovatelky na stanovení základní výměry důchodu ve výši 1310 Kč, soud konstatuje, že jak pevná částka 420 Kč podle § 6 zákona č. 183/1994 Sb., tak pevná částka 680 Kč podle zákona č. 76/1995 Sb. a konečně i základní výměra důchodu podle zákona č. 155/1995 Sb. jsou podle citovaných předpisů součástí přiznaného starobního důchodu a podléhají proto plně jeho úpravě (dílčení) podle čl. 14 Úmluvy o sociálním pojištění. Při postupném zvyšování základní výměry důchodu pevnými částkami je pak pro zachování původního poměru dílčení nezbytné provést dílčení každé jednotlivé pevné částky, o niž se zvýšení provádí, a to ve stejném poměru, v jakém bylo provedeno dílčení původní.

Jestliže žalované rozhodnutí vycházelo z tohoto principu výpočtu zvýšení dílčího starobního důchodu žalované, nebylo možno, aby krajský soud přisvědčil námitkám stěžovatelky proti tomuto rozhodnutí, a krajský soud proto nepochybil, když toto rozhodnutí potvrdil a žalobu zamítl.

Pakliže se stěžovatelka dovolává ustanovení § 6 odst. 4 zákona č. 183/1994 Sb. stanovujícího, že zvýšení o pevnou částku náleží v plné výši, i když je důchod krácen pro souběh s jiným důchodem nebo příjmem (obdobně pak § 5 odst. 5 zákona č. 76/1995 Sb.), je nutno konstatovat, že tato ustanovení na posuzovaný případ nedopadají, neboť zde se nejedná o souběh s jiným důchodem, ale o jediný starobní důchod, jehož výplatu zabezpečují ve smyslu citované úmluvy orgány sociálního zabezpečení dvou různých států. Pro základní výměru důchodu pak tato námitka nemá místo, vzhledem k výslovné úpravě v § 58 a násl. zákona č. 155/1995 Sb.

K požadavku stěžovatelky na zabezpečení výplaty částek, o něž byl její důchod vyplácený orgány České republiky snížen při dílčení, orgány Polské republiky, soud konstatuje, že z žádného ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., Úmluvy o sociálním pojištění č. 261/1948 Sb., ani jiných vnitrostátních či mezinárodněprávních předpisů nelze takovou povinnost dovozovat.

Krajský soud proto nepochybil, když z důvodů, které ve svém rozsudku uvedl, potvrdil rozhodnutí žalované.

Kasační stížnost stěžovatelky není důvodná a byla proto Nejvyšším správním soudem podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítnuta.

Žádný z účastníků nemá podle ustanovení § 60 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, protože stěžovatel ve věci neměl úspěch a právo žalované jakožto správního orgánu ve věcech důchodového pojištění a důchodového zabezpečení vylučuje § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s).

V Brně dne 29. 10. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu